

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMEÉNYEK.

előfizetési pénzek és a hirdetés körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden közzétételre vonatkozó feltételek.

Hírdetetlen levelek csak ismert kézektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidék
postán küldve

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félre . . . . . 5 ft — kr.
Negyedre . . . . . 2 ft 50 kr.
Egy óra . . . . . 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábsopetitor egyszerű beiktatásért 5h.
Bélyegdíj minden hirdetésért kő 3) kr
Nyitott 4 "hasábsopetitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szombat Május 18.

98. szám.

A földmívelési miniszter és államtitkárja.

A gazdaközönség húsából való hús, és vérből való vér. Lássuk tehát, hogy mit tudnak. Ne várjunk tőlük csodákat, kezdetben meg ne várjunk tőlük semmit. Mielőtt valamit tételnek extenzív, szervezkedniük kell intenzív, mert amint már egyszer megmondtuk: a földmívelési miniszterium mai szervezetével és bürokratikus beosztásával nem mennek semmire. Sem Szapáry sem Fejér Miklós, de senki a föld kereségén, mert az a darab földmívelési miniszterium, melyet az összedőlő miniszterium romjai közül kimentettek, olyan mint egy más testről letört kar, melyből sem egy új egészet előállítani, sem azt egy másik új testbe beilleszteni nem lehet. Ugy pedig a mint van, éppenséggel hasznavehetetlen, és megfogja bénítani a legerősebb tettertőt is. Ez egy oly jövendőmondás, mely a tapasztaltakból indul ki és csalhatatlan.

Szapáry Gyula grófot úgy ismerjük, mint a ki nem szokott visszariadni a nehézségektől, de Fejér Miklós még nem ismerjük eléggé. Szapáry tudja, hogy mi lakik benne. O vitte be a pénzügyminiszteriumba mint osztálytanácsost, hol a kataszteri gépezetet mozgatta, vezette; ő vitte be a miniszteri tanácsosi székbe, hol az államjarkak kezelése volt rá bízva. Mindezek oly ténykedések voltak, melyekből minél kevesebbet tud a nyilvánosság, de a mint látszik, Szapáry nem csak hogy meg van velük elégedve, de Fejér Miklósban egy oly erőt lát, mely a reá várakozó új és nagy feladat megoldására bizton vállalkozhatik, s mely legújabb pályájához, a gazda közönség érdekében sok szerencsét kívánunk!

Még egyszer mondjuk „sok, sok szerencsét“! Mert ide kevés szerencse nem elég. Merjük azonban hinni, hogy az a

szerep, mely Fejér Miklóst idáig kísérté, itt sem fogja elhagyni. Vele lesz, vele működik, és ama retentó mulasztások kipótlására, melyek földmívelésünk történetében, kezdettől óta sötét ürként tátonganak, segítségére fog lenni.

Nagy mulasztások történtek itt. Sablonszerű külföldet majmoláson kívül, gazdasági viszonyokuk meg nem felelő felállításán és berendezésén kívül, meg holmi apró cseprő mag és csemege osztogatásán kívül, érezhető valami nem történt, mert a közlekedés ide számítani nem lehet. A lónemesítést nem a magyar kormány kezdte, és a mi itt történt, inkább a katonai mint a gazdaközönség érdekében történt. Hiszen az állami ménesekeket és méntelepeket, most is a katonaság kezeli. Na meg a selyem tenyésztésnek akadt a miniszteriumban egy pár buzgó hive s ezt dédelgették. Es ha dédelgették, ám meg is látszik a lótenyésztésen is, a selyem tenyésztésen is, de mert a gazdaság egyéb ágait nem dédelgették, hát nem is látni rajtuk semmit.

Szóval, a magyar gazdaközönség, ez az államot tartó erő, csodálatosképpen mostoha gyermeke volt az államnak. De nem roz akaratból, nem hanyagságból, vagy fel sem vevésből, hanem a dolog félreismeréséből, avagy föl nem ismeréséből, hogy a földmívelést összekötötték az ipar és kereskedelemmel, s adtak a miniszter mellé államtitkár képében egy jobbkezet, mely kitűnő lehetett az ipar és kereskedelem terén, de a gazdasághoz nem értett, sem ő, sem senki az egész miniszteriumban.

Nos hát most ott van Szapáry mellett Fejér Miklós. Szapáryról tudunk annyit, hogy jeles gazda. Saját uradalmainak kezelése mintaszerű és praktikus, az országos gazdasági mozgalmaknak is az élén állt mindig, van érteke az okos, szerű haladás felfogásához és megértéséhez: de hát Fejér Miklósnak?..

Róla is tudunk annyit, hogy gazda

volt, atya roppant terjedelmű birtokokat kezelte, melyeken Fejér Miklósnak is szerepet kellett játszania s így gazdasági tevékenységét a talán a legkevésbé elméletileg képezett e, hogy a földművelésnek nemcsak külső és látható, de benső és nem látható szerveit hasonló módon ismeri-e? Hogy beteg földmívelésünk szimptomáit felismeri-e, s megtudja-e majd adni a kívántató receptet? Ott a jövő fogja megmutatni. Ámde reménykedni van okunk. Eppen azért van okunk reménykedni, mert a mi a földmívelési miniszteriumból eddig hiányzott, az a praxis volt. Teoretikus gazda volt ott elég, de a gyakorlati elem nem volt meg. Most az is van.

sem az első hónapban, sem az első fél évben nem várunk semmit. Nem hólyag ez, melyet fellehet fújni, de a második fél évben már mutatkozni kell valaminek. A második fél évben már észlelni kell a mozgás irányát, melyből aztán fel ismerhető a cél, a mely felé a mozgás haladni akar.

Társadalmi téren nem ismertünk pártkérdést, a földmívelést pedig tisztán társadalmi kérdésnek tartjuk, mely a politikával alig-alig érintkezik. Itt, politikai tekintetek nem képezhetnek akadályt, mert tisztán belügy, mint amily belügy az embernek a gyomra, melylyel sem meg nem tithet, sem meg nem haraphat senkit, s a mely gyomorra nézve a mások érdeklődése nem is szokott nagy lenni. Itt a miniszternek tökéletesen szabad keze van s a mi jót tesz, az egyedül az ő dicsősége, ami hibát elkövet, az egyedül az ő hibája. Kívánunk tehát működésükhöz még egyszer és tisztaszívből, — mert a saját érdekeinket is istápoljuk vele, — sok szerencsét, a gazdaközönségnek pedig szorgalmat és energiát, hogy a kormány intenczióit minden jóban és nemesben támogassa.

Ebből az történt, hogy mikor arról volt szó, hogy a karaván megtámadják, számos falu népessége otthon maradt s így kevesebb ellenség jutott az expedícióra.

Van egy törzs a sukkok néptörzse, mely eddig szintén ismeretlen volt. — E törzsnek királya, mindenható főnöke van és ennek vezetésével egy tömegben támadta meg a gróf expedícióját, — midőn földjükre érkezett.

A támadó seregek voltak — mint minden ilyen vad törzsnél, a nők is, a kik harcozni kiáltásokkal lelkesítették övéiket vitézségre, de egyuttal köteleket is tartottak kéznél, a végből, hogy ha harcsoaik folyókat ejtenek, vagy zsákmányhoz jutnak, mindjárt kéznél legyenek a szükséges „lebilineselő eszközök.“

A sukkok támadása rendkívül veszedelmes volt.

Telesi Samu és expedíciója életveszélyben voltak. A legnagyobb veszély perczében, az összeütkezés pillanatában Telesi rendeltetett adott csapatának, hogy első sorban a vezénylő „királyt“, a főnököt kell lelőni.

Egyik karaván tiszt golyója a sukkok királyának mellébe furdott, — a ki azonnal meghalt.

Látva vezérük elesét, a sukkok rémületen megfutamodtak — a karaván meg volt mentve, ezuttal minden nagyobb vérontás nélkül, csupán a vér- és zsákmányszomjas rablófőnök nyerte el méltó büntetését.

Az expedíció tagjai különben állandóan életveszélyben forogtak, nemcsak a vadállatok, kigyók és gyilkos malarikus betegségek miatt, hanem a vad néptörzsek folytonos támadásaiért.

Azonban az életveszélyt is úgy megszókták, hogy hozzája törődtek, mint a forró naphoz vagy a vadakhoz.

Gyakran, midőn Telesinek Höhnelől rő

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Telesi Samu gr. utja.*

Telesi Samu gróf most érkezett körünkbe Afrikai utjáról. Három esztendő teltelt a gróf Afrika belsejében, küzdve számtalanszor véres harcokat a vad törzsekkel, szenvedvén az éhségtől, az éghajlat és a nap forró hevével. Expedíciójáról rövid vázlatban, a gróf szives előadás nyomán, melyet lapunk tudósítója előtt tett, a következőket közölhetjük:

Telesi Samu gr. 1886. márczius 26-án indult el Afrikába, Höhnel tengerész hadnagy kíséretében. Más európai ember nem is volt expedíciójában, melynek felszerelését a legnagyobb gondnal és legapróbb részletekig terjedő figyelemmel állította össze.

Oly kitűnően és a legújabb találmányok bevonásával felszerelt expedíció, mint a Telesié, aligha járt valaha Afrika belsejében. Az expedíció 340 benszülött négerből állott, köztük nyolcz somahi a gróf testőrségét képezte.

A trópusi égvő alatt viszontagságoknak a malarikus járványoknak és más pusztító betegségeknek, köztük az éhhalálnak 150 ember esett áldozatul a karavánból az ut alatt. Hatvan embere pusztult el éhség miatt.

A különböző vad törzsekkel folytatott harcok alatt aránylag rendkívül kevesen 4-en estek áldozatul, ezek is saját hibájuk folytán.

Telesi Samu gróf és karavánja Zanzi

* Telesi Samu gr. e héten érkezett haza három évi távollét után, a saját költségén rendezett afrikai expedíciójából. — A gróf Kolozsvárt telttöt néhány napot s onnan ment sáronberki birtokára. — Kolozsvári időzése alatt fogadta a „Kolozsvár“ című lap tudósítóját, a kinek afrikai utjáról sok érdekes dolgot beszélt el. — Ezen előadás nyomán közöljük a fenti tárczát.

bárin át Panganibans onnan észak felé haladtak: Pangani a 6-ik déli szélességi fok alatt fekszik s innen Kaffa alá. az 5-ik északi szélességi fokig hatoltak.

Utjában több néptörzsszel találkozott, melyek eddig teljesen ismeretlenek voltak. Legnagyobb és néptörzsek közül a kikyok vad törzse. Számtalanszor került a dolog összeütkezésre az expedíció csapatja és a néptörzs közt.

Telesi gróf a legnagyobb eszélyességgel és óvatossággal, a kímélet legszélsőbb határáig ment a vadakkal és e magatartás által sok felesleges vérontást került ki.

Mindazonáltal az utjába eső rabló törzsek tisztán rablási célból minduntalan megtámadták a karavánt.

Telesi elve ez volt a támadókkal szemben: miudaddig, a mig azok karavánját tényleg meg nem támadták, az expedíció tartózkodott minden minden fellépéstől.

Mihely azonban az ellenfél részéről az első golyó, vagy nyíl a karavánra kilövetett az expedíció egész csoportja nem védelmező állást foglalt el többé, hanem azonnal sortűzre kezdett és csakhamar hatalmas szuronyrohamot csinált. Különösen ez utóbbinak mindig megvolt a maga hatása.

Az ellenség, mely nagy tömeggel össze akarta roppantani a kis csapatot, saját maga által nyomottat vissza, még pedig úgy, hogy a golyók által megriktott első sorok mindig visszafordultak s rendetlen tömeggé bonyolódva nyomták hátra az előretörőket. E közben a karaván szuronyai és golyói nem pihentek, s csakhamar megfutamodott a túlnyomóan nagyszámu — némelykor 10,000-re terjedő ellenség.

Altalában az a szerencseje volt az expedíciónak, — e tapasztalatot tette többek közt Telesi Samu — hogy azok a vadak többnyire bizonyos köztársasági formában éltek s állandóan belvillongásokban szenvedtek.

Képviselő választás A Kiszely Lehel szabalelvüparti képviselő elhunytá folytán megüresedett eszéai kerületben Sipeky Sándort szabalelvüparti programmal egyhangulag megválasztották országgyűlési képviselővé.

A budai gymnasium mellett létesítendő internatus ügye, mely akkor iza mat kellett, szerencsés megoldást nyert. A javaslat, melyben a szabalelvüpart ez ügyben megállapodott, tiszteletben tart minden érdekeket, megadja a lehetőséget, hogy a budai gymnasium mellett azonnal létesíttessék az internatus, a melynek sürgös szükségessége mindenki előtt nyilvánvaló, de megszünteti egyuttal az aggodalmakat, melyek ez intézet felekezeti jellege miatt netán keletkezhetek volna; ezen felül azonban kimondja — s ez az, mire mi kiválólag súlyt helyezünk, — hogy azon egyetemesen érzett szükségnek, mely egy első rangu középiskolai internatus iránt általános nyílvánul, csak egy, minden felekezeti jelleg nélkül felállított, állami intézet felel meg, s hogy a kormány utasítatik — mihelyt az állam pénzügyi viszonyai engedik — egy ily intézet létesítésére. Ezzel a határozattal, melyben a szabalelvü part egyhangulag megnyugodott, el vannak hártva mindazon veszélyek, melyek a felekezeti ellentétek kiélesedéséből származhattak volna s a melyek megelőzése sokkal nagyobb érdek volt, mint minden egyéb, a mi e kérdés körül szóban foroghatott. Tiszta a Kálmán miniszterelnök ugyanis azt indítványozta, hogy a „Rudofinum“ javaslatához határozati javaslat nyújtassék be, mely kimondja, hogy a felállítandó intézetben más felekezetbeliek is felvehetők. Egyuttal hozzátenni javasolja, hogy — mihelyt a pénzügyi helyzet javulni fog — a kormány utasíttassék a kizárólag állami jellegű intézet felállítására. Csáky Albin gróf miniszter a javaslatához hozzájárul s az értekezlet is elfogadta.

A miniszteriumok új beosztása. A Szapáry gróf földmívelési miniszter és Baross közlekedési miniszter részéről a szakminiszteriumok új beosztása tárgyában kiküldött vegyes bizottság — mint a „B. C.“ jelenti — bevégezte munkálatait. Elhatározták, hogy az új beosztás már folyó évi június 1-én életbe lép. Ez időpontig a vízipüztési szakosztály a közlekedési miniszteriumból a földmívelési miniszteriumba, és az ipar, kereskedelem, vám és külkereskedelem, tengerészeti és

vid időre el kellett válnia s aztán ismét találkoztak, így üdvözölték egymást: — Csakugyan nem hittem volna, hogy együtt ebédelnék valaha. — No azt igazán nem reméltem, hogy viszontlátjuk egymást. Mindenek felett való volt az expedíció tudományos feladata és a legveszélyesebb helyzetekben és sorban e kötelességet teljesítette a karaván. Megtörtént igen sokszor, hogy a nagyszámu támadó csapatot, mely már teljes harcozni készültében megakart kezdeni a támadást, — Telesi előbb lefényképezte a legnagyobb nyugodtsággal, aztán kezdődött az összecsapás. Az ismeretlen néptörzsek közé, melyekkel Telesi gr. érintkezett először, a turkonák is tartoznak. A harcok alatt, melyeket a karavánnak a vad törzsekkel kellett folytatnia, mint említők, aránylag nagyon csekély számu ember esett el az expedícióból. A karaván egyik csapatja, egyszer, mi alatt Telesi máshol volt elfoglalva, megtámadott egy partvidéki ellenséges falut s daczára, hogy ez pallasdirozva volt, beakarta venni. Ez alkalommal négy emberét megölték az expedíciónak. A karavánban rendkívül szigoru fegyvelm uralkodott s Telesi határozott fellépésének s magatartásának köszönheti azt, hogy karavánjának emberei semmi rendetlenséget, lopást, vagy más veszedelmesebb műveletet nem követtek el vele szemben. Egyébiránt példaadásért, a legapróbb vétségekért is szigoru büntetést kaptak a hibások. Egy ízben Wadeyletől tizenöt napi járásnyira eltűnt a karaván tulajdonát képező egyik csomag, melyben térképek voltak. Később, midőn az elveszett térképek megkerültek, tudta meg csupán az expedíció,

szabaddalmi-ügyszályok, valamint az ország-
statistia hivatal a kereskedelemügyi minisz-
tériumba helyeztetnek át.

Országgyűlés.

Budapest, május 16.

A képviselőház mai ülését a földmí-
velés, ipar és kereskedelem-
ügyi miniszterium költségvetése fölötti ál-
talános vita töltötte be, melyben a szabadelvű-
párt részéről Ivánkovics János, Ordódy
Pál és Perlaky Elek, az ellenzék részéről
Komlóssy Ferencz, Vályi Árpád,
Kaas Ivor báró és Petrich Ferencz
vettek részt.

Ivánkovics, az egész ház által nagy
figyelemmel hallgatott, tárgyilagossá és beható
beszédében, melyet végül a többség élénkül-
helyeselt, főképp az iparosok érdekeiről szolt,
egyebek közt az ipari szakoktatást, az ipar-
osok hitelviszonyait s a fegyveripart hozva
szóba, mely utóbbinak korlátozását kívánta.
Vályi, bár sok kritikát is adott, a tár-
gyalás alatti költségvetést elfogadta, azt ki-
vánta, hogy a földmívelési budget jövő évben
nagyobb legyen a mostaninál. Petrich a do-
hánytermelésről tartott disszertációt, mivel a
beszédével a pénzügyminiszterium költségve-
tésénél leszorult.

Gróf Szapáry miniszter nemcsak fe-
lett a felhozott észrevételekre, de egyuttal
előadta munka-programjának nevezetesebb
pontozatait, melyeket a ház köz helyesléssel
fogadott. Kiemelt beszédében, hogy a külön
földmívelési miniszterium alakításának célja,
hogy a szakminiszter több gondot fordíthasson
a mezőgazdaság érdekében.

Budapest, május 17.

A képviselőház, mai ülésében folytatta
a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi
miniszterium költségvetésének tárgyalását,
a melynek során az „ipari célok” címűtől az
állami létesítésekig haladt, a költségve-
tési tételket mindenben változatlanul el-
elfogadta.

Mindjárt az ipari céloknál hosszabb
discussió fejlődött ki, melyben Komlóssy
y ki az iparos tanoncok valláserköltési nevelé-
sére iránt adott be határozati javaslatot,
Hoytsy Pál, Dégen Gusztáv, Vasi
Imre előadó és Szapáry gr. miniszter
vettek részt. Az előadó főleg Komlóssy fej-
tegetéseivel polemizálva, hangsúlyozá, hogy
az ipar komoly érdekeire tekintettel, a tüke
elleni támadásokkal föl kell hagyni s az ipar-
törvény 62. §-ára hivatkozva, mely az iparos
tanoncok vallási gyakorlataira nézve intéz
kedik, ellenzék Komlóssy határozati javaslatát,
melyet a ház is egyhangulag mellőzött. Szapáry
miniszter Hoytsy állításával szemben
utalt arra, hogy az 1881: 44. és az 1887: 3.
t. cikknek alapján összesen 425 és ezek közt
76 egész új gyár kapott állami kedvez-
ményeket.

A gazdaság különböző ágainak emelése
címűtől Mohay Sándor a borgyártást,
Szederkényi a phylloxerát, Herman
Ottó ezt és a halászatot hozták szóba, kiknek
Petrich és Kaas felszólalásai után
Szapáry gr. miniszter adta meg a választ
— A selyemtenyésztésnél Vasi előadó a
pénzügyi bizottság ide vonatkozó határozati
javaslatát terjesztte elő, melyet a ház el is
fogadott. Horánszky és Szapáry
gr. miniszter pedig a selyemtenyésztést védel-
mezték a Petrich támadásai és kifogásai
ellenében.

hogy Wadeleyhez, Emin pasa akkori tartó-
kodási helyéhez, milyen közel járt — afrikai
arányban szólva.

A gróf arcát az afrikai nap heve barná-
ra perzselte, ámde az afrikai hirhéd hőség
ellen nem panaszol Teleki Samu.

Igaz, hogy a nappalok türethetlennül
forróak.

Hanem az éjszakák annál hűvösebbek,
és az éj folyamán mindig üdítő pihenést lelt
a karaván, úgy, hogy reggel szinte jól esett
már a meleg.

Helyenként pedig a bekest is fel kellett
öltetnie a grófnak. A Chenia 6000 láb magas
fensikjén, mely hegység tetejét jég és hó borí-
tja, valóságos hűvös tavasz van mindig.

Nagyon sokat szenvedett az expedíció
az éhség miatt. Ha Teleki gróf nem olyan
kitűnő vadász, a minőnek ismeretes, akkor az
expedíció menthetetlenül az éhhalál áldozatá-
ul esik vala helyenként. Így — a legtöbb
vidék dus levén vadakban — legtöbbszőr nem
volt hiány pesenyében.

Hanem aztán a sukkok földjén, a hol
az egyik esős időszak érte utól a karavánt
a vadak — de csak a négylábnak — elvonul-
tak s a karaván teljesen élelmi szerek nélkül
maradt, jsehol semmi enniválót sem kapott.
Még a füvet is megették ekkor éhínségükben.
Nemsokára éhhalál kezdett pusztítani s erő-
sen megdézálta a karaván tagjait.

Mig e helyen még a betevő falatra sem
tudott szert tenni az expedíció, addig Barin-
gotól északra, hol kereskedő karavánok már
egyáltalában nem közlekednek, nagy mennyiségű
elefántsontra bukkant a karaván. E talá-
lást kincset, alótt elefántok agyaraival együtt,
értékesítette a gróf s ez uton nagy összegű
kiadásából 34,000 forintot fedezett.

Kétségtelen, hogy a magyar főur expe-
diciója az utóbbi huszonöt év alatti expedi-

A gazdasági tanintézeteknél Vályi
Árpád azt kívánta, hogy valamelyik vizezel-
lérképezde magasabbfokú kertészeti iskolává
alakítsák át, mire Szapáry gr. minisz-
ter felelé, hogy a kertészeti tanításáról már
gondoskodva van több intézetnél s hogy ma
gasabbfokú kertészeti iskola állítsassék, az a
pénzügyi viszonyoktól függ.

Külföld.

— Vilmos császár és a munkások. A né-
met császár a munkások iránt való ritka ér-
deklődésének újabb tanúbizonyságát adta. —
Csaknem azt lehet mondani, hogy maga vette
kezébe a közvetített munkások és munkaadók
közti. Már említettük, hogy kedden fogadta a
sztrájkoló munkások küldöttségét, mely alkalmal-
mal lelkirore kötötte a politikai igazgatástól
való tartózkodást s egyuttal enge ztelékeny-
ségre intette őket. Csütörtökön hasonló szel-
lemben nyilatkozott a munkaadók küldöttsége
előtt. A beszéd egyik legfontosabb mozanata
az, hogy a császár teljes dícsérettel szólott
az, hogy a munkások magaviseletéről, mely különösen
az utolsó héten csakugyan kifogástalan. E
azonban nagy részt a császár érdeme, kinek
ismert beszéde a munkásokra nézve rendkívül
kedvező benyomást tett. Mindazonáltal még
nem bizonyos, hogy a sztrájk mielőbb meg
fog e szünni. Mert újabb munkástömegek
hagyták abban a munkát. Tény azonban, hogy
egyik-másik bányában ismét dolgozni kezdenek.

Az olasz király május 24-én érkezik Ber-
linbe s ez alkalomból nagy készüléteket tesz-
nek. Sőt maga Berlin városa külön fogadást
tervez; a napokban már az építések és mű-
vészek ülést tartottak, melyen a fogadást
tervét tárgyalták. Berlin városa ki akar tenni
magáért a birodalom szövetségeseinek megtisz-
telésében.

A debreczen-f-abonyi vasut és a tiza-füredihíd.

A képviselőház, szerdai ülésé-
ben tárgyalta és szavazta meg a közlekedés-
ügyi miniszterium költségvetését. — E tárgya-
ról a beruházások tétlénél Szederkényi
Nándor felszólalt az 1849-ben elégett tiza-
füredi híd felépítése érdekében, mely tárgyban
már interpellációt is intézett a közlekedési
miniszterhez. — Baross Gábor miniszter
megnyugtató választ adott ezen interpellációra
a mit úgy az interpelláló képviselő, mint a
ház örömmel vett tudomásul. Minthogy a mi-
niszter ezen válasza felvilágosítást nyújt az
iránt, hogy miért késik mindeztideig a Debre-
czenre nézve annyira nagyfontosságú, a város
kereskedelmére és házipénztára jövedelmező-
ségére messzkiható jelentőségű híd vasut
építésének megkezdése, közöljük a választ
egész terjedelmében, a mint következik: —

Tény, hogy a t. képviselő ur szives volt
hozzám egy interpellációt intézni, a melyre,
míntán abban a következő kérdés foglaltatik
(olvassa): „A Poroszló Tátrafüred között
1849-ben a magyar kormány által felégett
hid helyreállítására fog-e mielőbb a t. minisz-
ter ur intézkedni?” a költségvetés ezen tétel-
léről a választ is meg fogom adhatni. (He-
lyeslés.) A kormány a tiszafüredi hidat állam
költségen szándékozik kitépíteni; minthogy
azonban időközben a tiza-füzes-abonyi vasut
építése is előzöteltott és ez a Tiszán áthida-
lást tesz szükségessé, azon kombináció jött
létre, hogy eme két híd egyesíttessék, mi
által nemsokára a híd istápolatnék, de a kor-
mány is bizonyos megtakarítást érhetne el.

ezik legbecesebbjei és legkiválóbbjai közt
foglat helyet.

Földrajzi és ethnografiai szempontból
megbecsülhetetlen adatokat szerzett a Teleki
gr. expedíciója.

Ama vad törzsek eszközeiből Teleki S.
egész gyűjteményt hozott magával Afrikából.
Azon eddig ismeretlen vad törzsek ipara
fejlétlen, alig tudnak vas lánczákat készíte-
ni. A művelődés lehető legalacsonyabb fokán
állanak.

Az expedíció földrajzi fontos eredményeit
azok a kitűnő térképek, melyeket Höhnel
hadnagy készített, örököltik meg. Höhnel had-
nagy szervezte nem volt oly szerencsés, mint
a Teleki grófé, a hadnagy ugyanis többször
és veszélyesen megbetegedett.

A Höhnel által készített kitűnő térké-
pek közül két ízben küldött Teleki gróf a
trónörökösnek.

Jellemző, hogy az angolok mindenik, utba
eső gyarmatjukban a legnagyobb előzé-
kenységgel és legzivesebben viselkedtek az
expedíció iránt.

Teleki gróf az ötödik északi szélességi
fok alatt két tavat fedezett fel, melyek eddig
ismeretlenek voltak. A gróf „Rudolf” és
„Stefánia” névvel tisztelte meg a két tavat.

Az expedíciót a trónörökös szomorú
halála akasztotta meg utjában.

Ugyanis midőn a karaván első befejezett
utja után a másodikhoz kezdett, melyet maga
elő tüzött: Harar és Zeyla közt a harari
angol kormányzó külön futára Rudolf trón-
örökös halálhíret tudatta a grófnál, Teleki
Samut e képtelenségnek, lehetetlennek látszó
híre teljesen megtörte, utját félbeszakította s
haza felé indult, utközben több hétig pihenve
Kairóban. — (Gy.)

A tervek készen vannak s egy, a vasuti és a
közúti közlekedésre alkalmas híd felépítésére
300,000 forint van előirányozva. Ha a kombináció
a vasuttal létrejön, akkor körülbelül 600,000
frt az, a mibe ezen hidnak előállítására a lak-
nak kerülne. Ezen összeg három részletben
per 200 ezer forint utalványoztatnék ki a vasut
építési vállalatnak. A magam részéről azt hi-
szem t. ház, hogy a leghelyesebb és a legkivá-
natosabb megoldás volt e két híd egyesítése.
A vasut létesítését illetőleg, a tárgyalások
még nem lettek befejezve, ezen felül pedig
még a törvényhozás sem határozván azon cze-
lat felett, mely az indokolásban részletesen elő-
van adva, eddig nem tehettem a kivitelre nézve
semmi intézkedést; de mikélyt egyrészt a költ-
ségvetés-törvény szentesítették, másrészt pedig
a törvényhozás ezen helyi érdekű vasut felett
egy, vagy más irányban határoz, ezen fontos
objectumnak kiépítésére meg fogom tenni a
szükséges intézkedéseket. (Helyeslés jobbtelől).

Különös figyelmet érdemel az az enun-
tiatio is, melyet ugyancsak Baross miniszter
a helyi érdekű vasutak segélyezésének tételé-
nél ugyancsak Szederkényi Nándor felszólá-
lására tett. — Szederkényi ugyancsak arról
panaszkodott, hogy az ő kerületét a vasuti
vonalak valóságos szantszándékkal kikerülik.
Eger régi időkben is egyik központja volt a
kereskedelemnek az alföld és a felvidék kö-
zött. De most a vasutak építésénél mellőzték
Eger vidékét. Sürgötte, hogy legalább a vi-
cinális vasutak építésével kárpótolják Eger
s előbb-több építsék ki az eger-nádásdi
összeköttetést s. Mikor a mátrai vasutat
építették, Kemény Gábor megígérte ugyanazt
a támogatást egy Eger felé menő vasutnak,
a mit a mátrai vasut kapott. Ő megeléged-
nék ennek egy negyedével.

Ez a felszólalás és az arra adott mi-
niszteri válasz igen közérdeklő a debre-
czen f-abonyi vasut ügyét. Míntán az eger-
nádásdi vasut lesz az, mely a debreczen-
f-abonyi és az annak folytatását képező
f-abonyi egri vasutat a gömöri vasutakkal össze
fogja kapcsolni. Már évekket ezelőt rámutattunk
mi, hogy a debreczen f. abonyi vasut forgalmára
nézve az eger-nádásdi vonal kitépítése, mi y
nagy előnyököt biztosít és nem is kételked-
tünk benne, hogy e vonal kitépítése, ha nem is
egyidejűleg, de rövid idő múlva követni fogja
a debreczen f. abonyi vasut felépítését.

Ime Baross miniszter, ki vaserélyel és zse-
niáltással igyekszik fejleszteni a magyar vasuti
politikát, a Szederkényinek adott válaszában a
képviseelőház előtt kinyilatkozta, hogy min-
den lehetőleg megtesz az eger-nádásdi vasut
létesítésének előmozdítása érdekében, bebizo-
nyítandó azon vidék iránti, különös érdeklő-
dését.

Napi hírek.

— Dr. Zelizy Dániel, a mult napokban
elhunyt hírneves debreczeni orvos-író emléké-
t a biharvármegyei orvos-gyógyászterezs termé-
szetvizsgáló egylet dr. Bodor Károly indít-
ványára jegyzőkönyvileg örökítette meg.

— A debreczeni m. kir. dohánygyár mun-
kásai által, 1889. évi május hó 29-én a nagy-
erdői dobos pavilonban nyári táncestélyt
tartattik. Belépti jegy személyenként 80 kr.
Kedvete esti 7 órakor. A rendezőség. Jegyek
előre válthatók a dohány főtözszédben és Ko-
vácsay József ur kereskedésében, este a
pénztárnál. Jó ételek és italokról Papp György
ur gondoskodik.

— Népeség szaporodása Debreczenben.
A statisztikai füzetek áprilisi számában érde-
kes dolgokat olvashatni. Többek között a mult
évi népmozgalomról is megemlékezik a füzet,
melyből megtudjuk, hogy Debreczenben, bár-
mennyit panaszokodjunk közegészségügyi ál-
lapotunk miseriáiról a népeség születések
által kielégítő a szaporodás; ugyanis minden
10000 főre 119 szaporodás esik nálunk, a mi
elég kedvező szám, ha figyelembe vesszük,
hogy az ország nagyobb városai közül a mult
évben csak Szabadka (196) és Kecskemét
(158) előzte meg Debreczét, ellenben Győr
(93), Budapest (85), Szeged (84), Sopron (81),
Pozsony (32), Nyiregyháza (31), Arad (25),
Baja (24), Kolozsvár (5, tizezer lélek után),
mögöttünk maradnak. Legszomorúbb állapotok
vannak Nyiregyháza, a hol a születések száma
hallatlan nagy, t. i. 551, mégis 31 a fogyás,
mert a halálozások száma rettentő nagy, t.
i. 682. Legeuropaisabb város e tekintetben
Sopron, hol a születések száma 330, a halá-
lozásoké 249, tehát aranyos középmező, mégis
81 az évi szaporodás.

— A Hungária zene-estélyei. A Hungária-
ban, a közönség e kedvelt találkozó helyé-
re, ma ismét zene lesz, mint egyáltalán minden
szerdán és szombatban. A közönség kényel-
mére bejárat az udvarkertbe a Kádas utcai
nagy kapu is van.

— Hymen Rosenberg József, özv. Rosen-
berg Albertné urnő fia, szállító Budapestről,
eljegyezte Kun Róza kisasszonyt Pusztá-
Legezen.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó ba-
rátoknak, kártársaknak, ismerősöknek, kik
néhai Dr. miskolci Zelizy Dánielnek tene-
tésén részt vettek és ezáltal rótták le ke-
gyeletüket az elhunyt emléke iránt, szives
résztvételért ez uton nyilvánítjuk köszönetün-
ket. Debreczen, 1889. május 16. Az elhunyt
kiskoru árca névben Sinay Gábor és nejje.

— Arczkepéket rajzol fénykép után, híen
életnagyságban és igen jutányosan egy fiatal
ember. Ajánljuk b. figyelmébe azoknak, kik
szeretteikről sikerült képet óhajtanak. Címe
Képes u. 3523.

— Des Combes Henrik ügyvéd irodáját a
piacz utcai 2145 számú házba az emeletre
tette át.

— Berettyó-Ujfaluban e hó 16-ikán éjjel
rendkívül erős vihar dühöngött. Éjjel előtt a
villám beleütött egy Kis János nevű gaz-
dálkodó istállójába s azt felgyújtotta. Hogy
a dühöngő szélvész daczára sem terjedt to-
vább a pusztító elem, a megeredt zápor-
nak és a dícséretes buzgalommal működő
önk tüzoltó egyletnek köszönhető. A meg-
gyuladt épület porig égett, de a benne volt
jóságokat ideje korán kivetették.

— A helybeli asztalos mesterek az idén
annyira el vannak halmozva munkával, hogy
hasonló eset már régóta nem fordult elő. Az
idén ugyanis igen nagymérvű az építkezési kedv
okozta ezt a szakadatlanul nagy számú meg-
rendelést, melyből a vidék is jelentékeny részt
vesz. A segédkeben pedig felette érezhető a
hiány és sok gondot okoz elegendő munkás-
nak a szerződtetése. A mesterek, mint halljuk
a vasutnál várják az érkező segédkeket, a kik
rögtön találnak munkát.

— Az ujonczosai Debreczenben f. hó 28,
29, 31 és június napján eszközöltetik a vá-
rosháza nagytermében.

— Oklahoma első újsága. Nemrég tá-
madt, mint bizonyosan tudjuk, Oklahoma ál-
lam s kebeleztetett be az Egyesült Államokba
s már is van újsága. Ez újság, a „Boomer”
így ír: „Rase Thiambvigger, más néven a
„borzasztó,” megátogatta tegnap szerkesztő-
ségünket s tudunkra adta, hogy verseny-
s díjlövészetet tartva egy új bevándorlattal,
pompás földterület birtokába jutott. Rase
megfizette az új bevándorlott eltemetésének
költségeit is, a mi arra indít bennünket, hogy
benne nem csak a földbirtokost, hanem a
gentleman is tiszteljük. — Mint értesülünk,
a négy ujonan épült város, a mely közül
háromnak még neve sincs, egyik Illinoisból
bevándorlott lakóját akarja polgármesterül
megválasztani. Hogy az illető hata más eszű
ember lehet, kitűnik már abból is, hogy teg-
nap lapunkra előfizetett és pedig készpénzel.
Jim Triggers, ki tegnap látogatásával tisztelt
meg bennünket, átadta ezüst Waterbury óráját,
hogy fogadjuk azt el évi előfizetési díjul.
Az órárt olyan férfiuól szerezte, a ki, sajnos,
hirtelen meghalt, miután Jim-et lőtökönök
nevezte. Minthogy közelben örökös nem volt,
azért kétségtelenül Jim jogos utódjává lett az
illető birtokainak. Nyugodjék békével. Ha a
„Boomer” olvasói közül egy olyan cikket,
vagy hírt talál e lapban, mely nem nyeri
meg tetszését, akkor a legnagyobb örömmel
készek vagyunk azt a lap legközelebbi száma-
ban helyreigazítani, vagy visszavonni. Mi
bizonyára nem vagyunk megvásárolhatók, de
békességre és barátságban akarunk élni mi-
denkivel s legkevésbé akarnók azt, hogy
drága szomszédaink közül bárki és mi miattunk
golyóját, avagy amugy is drága puskaporát
vesztgesse. Eleve kijelenthetjük, hogy mindig,
a mi a gentlemaneknek nem tetszik, félreér-
tés s a mi butaságunkból származott és vissza
is vonjuk. Előfizetések minden áron eszközöl-
hetők. Elfogadunk élelmi szereket, fegyvert,
ruhát, kalapot, szóval minden lehető fizetés-
képen, és kezeskedünk a „Kingfisher Boomer”
pontos megküldéséről.

— Sürgös levelek. Négy derék hordár
ácsorgott a Gerébi Fülöp boltja előtt és mind
a négyen a világ négy része felé vetették
sanda tekinteteiket és ugyanegy gondolat fog-
lalkoztatta az agyuk velejét. Ez a gondolat
pedig nem volt más, mint annak a megtudása,
hogy négyőjük közül melyik fog az emberi
sorsot intező hatalom részéről abban a kegy-
ben részesülni, hogy valakinek elvigyenek
egy ládat, pl az o. m. államvasuthoz. A négy
hordár látóhatáran azonban nem tűnt föl
egyetlenegy olyan alak sem, a melytől a gy-
akorlott hordári szem valami remé hetőt nézett
volna ki. Csupa közönséges utcai alakok
lézengtek a meg aszfalton Az egyik hordári
szív hirtelen megdobbant. Valaki megszólí-
totta. Fölnézett: „Parancsol kisasszony?
— Nem kisasszony, hanem egy buta, horpadt képu
szolgáló volt, a ki megszólította, hanem ha
valami elvitetni valója van, akkor a hordár elő-
t is kisasszony. „Ugyan kérem — szól a
horpadtképu, piszeorru szolgáló, — hun kell
a leveleket bedobni?” — A hordár a vállát
vonogatta, végre nagyroviden ennyit mondott:
„Nem tudom.” — A pisze szolgáló erre a
másik hordárhoz fordult és lapos szemét vég-
telen gyöngédséggel emelve rá, kérdezte:
„Ugyan kérem, hun kell a levelet bedobni?”
— „Nem tudom.” — válaszolt haragosan a
második hordár. — A harmadik hordárt szin-
tén megkérdte a pisze szolgáló; ez udvari-
asabb volt a társainál és megmutatta azt a nyi-
lást, a melyen anyi haragos és gyöngéd, kor-
holó és szerelmeslélvél lecsuszott már. A mint a
szolgáló beledugta a leveleket távozni akart,
de a négyedik hordár utána szaladt és kiál-
tott Megálljon, sürgösek a levelek?” — „De
nagyon” — válaszolt a szolgáló. — „Akkor
hajoljon a nyiláshoz és kiáltsa be, hogy na-
gyon sürgösek a levelek! — A buta szolgáló
hibozott, de a másik három hordár erősen
biztatta, hogy ugy kell tenni, bele kell han-
gosan a nyilásba kiabálni. A szolgáló végre
megadta magát, odahajolt a nyiláshoz és el-
kondott rikácsoló konyhai hang-
gon bele kiáltani: „Kérem nagyon sürgösek a
levelek!” — De most már siessen, utasították
a szolgálót a hordárok. A szolgáló kevély
léptekkel elballagott, a postaejleltől pedig a
m. kir. postának három borzas közege rohant
ki és a nélkül, hogy valakinek szóltak volna
elkezdtek a falakat vizsgálni. Sokáig tanakod-

zak, hogy honan jöhettek a földi hangok. Nem tudjuk, hogy mit sötöttek ki.

Teleki Samu grófot, kinek afrikai utjáról a „Kolosvár“ után érdekes tudósítást közlünk tárczarovatunkban, — tegnapelőtt érkezett Marosvásárhelyre, s ott nagy ünnepléssel fogadták. A városi hatóság, a maros-tordamegyei gazdasági egyesület, a vadászegylet, a tornaegylet s az arisztokrácia és a középosztály szép számmal jelent meg a népszerű fővárosi fogadására a pályaudvarban. A városban a polgarság sorfalat képezve, előjónszte Telekit, a ki a Transsylvania, vendégtogadónál megállott és József főhercegnél tiszteelt. A főherceg meghívta vacsorára a grófot. A főherceg a vacsorán nagy érdek lödésel hallgatta Teleki elbeszélését. Ezután Teleki Sároberkére hajtatótt, hol hasonlóképen díszes fogadtatás várt rá.

A gazdasági tanítézet harmadik éves hallgatói ma délelőtt dr. Vapredi Viktor vegy-tanár vezetése alatt megzemlélték a gázgyá-rát, a Szliuka Wertheimer féle szódavíz és ecetgyárat és a termény és áruakartárt. Az ifjak mindenütt a legszivesebb fogadtatásra találtak és a kitünő tanár részletes magyarázatai folytán igen alapos ismereteket szereztek.

Tanulmányozó ut. A debreczeni gazdasági tanítézet hallgatói tanáraik vezetése alatt, a két évenként szokásos tanulmányozó utat az idén Erdélybe rendezik, különösen a fogarasi állami uradalom megtekintése képei a tanulmány célját. — A kirándulás június hó első felében lesz.

A b-ujvárosi járásban a sorozás hol-nap veszi kezdetét és 6 napig tart. A sor-rend a következő: 19-én sor alá kerülnek az I. korosztálybeli (1868-ban született) ifjak 1-211 számszámig; 20-án az I. korosztálybeliek 212 sorszámtól végig; 21-én a II. korosztálybeliek (1867-ben született ifjak) az I. sorszámtól 152-ig, 22-én a II. korosztálybeliek 153 sorszámtól végig és a III. korosztálybeliek (1866-ban születtek) az I. sorszámtól 59-ig; 23-dikán a III. korosztálybeliek a 60-dik sorszámtól végig; 24-dikén elszámolás. A sorozás minden nap reggeli 7 órakor kezdődik. A sorozó bizottság katonai elnöke Czertik Antal alezredes, — pogári elnöke Szinay Gyula.

A nagyerdei gőzfürdő Hétfőn, vagyis Május hó 20-án megnyitották az eddigi ár-mellett, s az eddigi beosztással: Hétfőn, Szer-dán és Pénteken a nők, a többi napokon a férfiak részére.

H-Nánáson az idei sorozás nem a leg-kezdvebb eredménnyel végződött, 288 fel-hívott ifju közül a közönséghez 9, a honvédséghez 22, a póttartalékba 14 sorozat-tott be. — Felhívóultra 11 hadköteles utasították. — A sorozástól mindössze huszonhatan maradtak távol. Híjdnyármegyé-ben ez ideig még Hadházon és H-Böszörmény-ben fejeztették be a sorozás; de az itteni eredményt még nem ismerjük. — Holnap B-Ujvároson soroznak.

A Teleki fürdő ismét a közönség rendelkezésére áll.

Megbomlott toronyóra. A czepléd-utcai torony új órája kevés ideig viselt magát. emberségesen — Pár nap óta egy-gyel mindig többit üt, mint a többi rendesen járó óra társa; a mutatója pedig két órával mutat kevesebbet a tényleges időszáknál. — Hát nincsen ember, a ki rendes kerékűgásba terelné ezt az extravagans óraszerkezetet? Ha nincsen? — gondoskodjék róla az, a ki a többi órákra való felügyelet költségét viseli.

Szakáll Antal a híres recitátor. Csütörtöki előadása a közönség részvét elsősége miatt elhaasztatott holnap este. Az előadás a nagyerdei Dobsz pavilonban 8 órakor fog megtartatni, Felhívjuk reá a közönség figyelmét.

Távgyaloglás Nyiregyházára. A debreczeni tornaegylet által az utóbbi évek alatt rendezett távgyaloglásokat akár a távol-ságot, akár az érdeklődést, akár a sikert tekintjük, minden tekintetben túlszárnyalja az idei távgyaloglás, melynek célpontja Nyiregyháza volt. Debreczenből egész karaván indult osztrótkörön kora reggel Debreczenből, ki kocsin, ki gyalog Szabóvármegyé fővárosa felé vezető országúton. A gyalogversenyre 12 ifju vállalkozott, — kiket Jeney Miklós versenyintéző indított meg. — A versenybírók, valamint az előtornászok önként felajánlott fogatokon és berkocsikon követték a távgyaloglókat. A versenybírók között a következő urakból állott: Géresi Kálmán, Márton Imre, dr. Kenéz Gyula, dr. Orbán József, Csányi Béni, Jeney Miklós, Király Gyula, dr. Medgyaszay Dezső, Szücs Kálmán, K. Tóth Sándor, Szoboszlai Sándor. Az ut a Hadházon erről fekvő Dugó kores-máig volt sima és kényelmes, a meddig már jól egyengette a makadámot a használat; a förtelen kötről le kellett térni és egész Nyiregyházáig homokkal küzdötték a versenyzők. Utközben Ujfehértón nagy ovátók-kal fogadta az intelligencia a toraasztársaságot, melynek zászlója is ott lobogott egy kocsin. A hosszú, fárasztó utban, a debreczeni nagytemplomtól a nyiregyházai me-gyeházáig 49-5 kilométer — fele kidőlt a versenyzőknek; komolyabb baja azonban egyiknek sem történt. — Dr. Kenéz Gyula, egyleti orvos a legéberebben vigyázott minden egyes gyaloglóra és kitünő figyelme 12 liternyi theárol gondoskodott előre. Nyiregyházán megyeháza előtt óriási közönség, a város értelmiségének színe java várta az érkezőket. Elsőnek Lévy Márton III. é. tanítóképepdész

érkezett be 6 óra 30 perc alatt (reggel 5 órakor indultak) másodiknak F a z e k a s László II. t. k. 6 ó. 35 p. alatt, harmadiknak Nagy Lajos I. é. hittanhallgató 6 ó. 45 p. a., negyediknek K r a m p e r a János VIII. o. 7 óra, öt percczel később. — Igy a bajnok jelölt címet, az aranyérmét, és ezüst nyomatú vállszalagot Lévy Márton nyerte el; a másodiknak beérkező ezüst érmét és ezüst nyomású vállszalagot, a harmadik bronzérmét és vállszalagot nyert. Harmadik helyen tulajdonképen ifj. Krampéra VI. gymn. oszt. tanuló érkezett be, a ki azonban csak mint mekedvelő versenyző, díjat nem nyerhetett. A tornaegylet a városház előtt a verseny-z-k-y B é l a h. polgármester, városi tojegyző üdvözölte leikes beszédben Nyiregyháza város nevében; mire az egylet részéről G é r e s i K á l m á n elnök válaszolt; ezután Jeney Miklós a nyertesek között kiosztotta a díjakat. — Dében a debreczeniek legnagyobb része az „Európa“ vendéglőben ebédel, mint a házigazdák vendége. — Dé után az ág. hitv. ev. főgymnasium torna-csarnokában a debreczeni tornaegylet előtornászai és előtornászjelöltjei sikerült torna mutatóvonalakkal gyönyörködtették a nyiregy-házai női és férfi úri közönséget. Ezután a város által megrendelt külön vonat 200 tonnyi társaságot vitt ki a Sóstóra, a ho. tenyes bankett bizonyította a nyiregyházai ma-gyaros vendégszeretetét. — A dikciók Ben-czi muzsikája mellett benyitak az éjféle, a mikor dr. Orbán József indítványára 1 frt díj mellett lehetett csak dikciózni az újra éledő nyiregyházai tornaegylet javára. Természetesen taksza mellett is tovább folyt a dikciózás, melyet végül tánc követett. A tornászok legnagyobb része reggeli 5 órakor kocsira ül és hazafelé indul. Ujfehértón reggeli várt reájuk s az ujjehértói vendég szeretet élve-zése után a nyertesek sorrendje szerint vonult be a vig társaság Debreczenbe. K. Tóth Sándor intézkedett, hogy, hogy a ki „bajnok jelölt“ címet és aranyérmét nyert a legelső kocsin jöjjen zászló alatt és úgy utána a többi. A kollé-gium a visszaérkezőket zajos ováttókkal fogadta. A derek nyiregyházai szomszédok, — nagy hállára kötelezték maguk iránt a ritka szívéllyességű fogadtatással a debreczeni tor-nászokat.

Lapunk mai számával veszik olva-sóink Szabó Zsigmond fűszerkereskedő (nagy hatvan utca szigetén) ur árjegyzékét, melyre ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Honfi Keresztési Pál „Népmulató“ Füzetollak ismét produkált egy füzetkét. Számadását így terjesszi elő: Honfi Kereszt-esy Pál az 1888. évben 1342 mértföldet va-suton, 427 mértföldet kocsin, 63 mért-földet gyalog utazott. — Volt 458 fa-n-ban, 241 puszta, 53 rendezett tanácsú városban, 27 szabad királyi városban, 41 erdőben, 26 fűrdőben, 4 sóbányában, 3 kőzén-bányában, 1 timsó-bányában, 1 pénzverő-hi-vatalban, (Körmezőbányán), 14 majlison, 21 lakodalomban, 13 dísznótóban. Beszél és kezet szorított 1893 szep uri kisaszonnyal 2552 uriaszonnyal, 3000 özevgy asszony-nyal. — Volt hetvenkilenc esküvő, 28 kórházban, 63 temetésen, 751 templomban, 4551 koresmában, boros pohárral kocczintott 9498 fúrral, megivott 1889 liter bort, van 1945 szeretője. (Ez új statisztikai adat.) A tapasztalat fia. Nyomort, inséget látott any-nyit (az emberek közt), hogy ha azt is leírna megrendülne a föld.

Biharmegyei hírek. A biharmegyei mehézs egylet már közleg megalakulásához. Azokhoz, akikről tudomás sze-retetett, hogy mehézsettel foglalkoznak, már meg is küldték a belépésre vonatkozó fel-hívást. — Steiner Fülöp pápai praela-tus nagyváradi kanonok a „Szt-Iszván“ tár-sulat alelnöke, mint a „Pesti Hírlap“ újsá-gója, a most elhalt Pauer székesfehérvári püspök he yere van kiszemelve. — Előle p-tetés a megyei hivataloknál. Báró Dóry József főispán ur ő méltósága a nehaj Dobozy Menyért elhalálása folytán megüresedett megyei közigyámi hivatal vezeté-séve Fűrési László kiadó hivatal főnököt biz-ván meg; és az ez által megüresedett hiva-talra Ujházy Antal iktatót, az iktatói állás betöltésére pedig Láposy Lajos nevezte ki. — Nagy felhőszakadás volt mult szombaton, Csátár, Siter, és Töttelek köz-ség-ekben, különösen Töttelek község határában igen sok kárt okozott a vihar, iszappal borít-ván el a már szépen fejlődő és jó remények-kel kecsgetető vetéseket. — O v á z i ó. Propper N. Jánost, a kereskedelmi iskola igaz-gatóját, névpajna alkalmából a tanuló ifjuság szívélves ovációban részesíté.

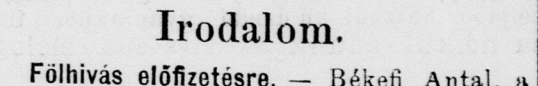
Egy kitünő ásványvíz. Az utóbbi évek-ben oly nagyszámu ásványvizet hoztak for-galomba, hogy a fogyasztó közönségnek — mint azt igen gyakran halljuk, nehezebb esik a helyes választás. Utbaigazítás gyanánt emlit-jük fel, hogy szakferfiak részéről a mohai „Stefánia“-forrás van a legkitünőbb víznek el-ismerve. Ezt az ásványvizet a hivataltól körök példánál a giesshübli fölé helyezik, melylyel szemben azon nagy fölönyel is bír, hogy sok-kal olcsóbb. A mohai „Stefánia“-forrás bírja a hazai vasutak részéről azon kizárólagos jogot, hogy vizet a meleg nyári hónapok alatt a vendéglővel nem bíró vasuti állomásokon az utazó közönségnek rendelkezésére bocsájtthassa. E jog megadása a legszebb elismerése a forrás kitünő minőségének.

Lovaknak mosdóviz gyanánt,

nehezebb menetek előtt és után és megeröl-tetéseknél hosszú évi tapasztalat után leg-jobbnak bizonyult be

Kwizda cs. k. szab. mosdóvize (Resituti-onsfluid)

mivel az idegeket eleveniti, az inaknak rugá-kony-ágo, mozgékonyaságot és frisséget köl-öcsönöz, mely a lovak erőkapaságát ad.

Kwizda cs. k. mosdóvize lovak számára csak akkor valódi, ha az itt melléke t véd-jegyvel el van látva és kapható az osztrák-magyar monarchia minden gyógyszerárában, nagyban a gyógyszerraktárakban.

Főraktár: Kwizda Ferenc József osztr. cs. k. és román királyi udvari szállító Korneuburgi körgyógy szertárában (Bécs mellett.)

Irodalom.

Főhívas előfizetésre. — Békefi Antal, a szegedi hírlapok körül csoportosult fiatal írók egyik legtehetségesebbike ismét egy új kö-tetet készült nyilvánosság elé bocsátani eleven tollal írott prózaiszöveget. Az előfizetési fel-hívas következő: „Szegény ördögök.“ Ezen cím alatt adom ki kisebb rajzokból álló második művemem. A kötet, mely 12 ives lesz, július 1-én fog megjelenni Baba Sándor nyomdatulajdonos kiadásában. A kötet elő-zetési ára 1 frt. Díszkötésben 2 frt. Az elő-fizetési pénzek június 15-ig Baba Sándor könyvtulajdonos hivatallába küldendők. Gyűjtőknek tíz előfizető után egy tiszteletpéldány jár. Helybeli megrendelő a könyvet házhoz hor-dva, vidékiek pedig postán bérmentve kapják meg. Szeged, 1889. május 14. Békefi Antal.

Azért áldja meg az isten...

Viselt, fekete nyepnyélval kezében féltéken te-kint szót a hivatal előszókjában.

Apróságok.

Barátság. — Tudja kérem, az a Mártha rest, tu-nya, rosnyelvű, hiu, kaczer, műveletlen... — De honnan tudja ezt kisasszony? — Hogyne tudnám, hiszen Mártha az én legjobb barátném!

Takarékosság.

Ur (a táncmulatságon, hölgyéhez: — Szép idő van. — Ah istenen, hiszen erről már beszél-tünk az előbbi táncnál! — Kérem, van nekem tartalékban más be-szélgetni valóm is, — de ezzel szünóra után állok elé!

Érzelem.

Kisasszony, hihetetlen mértékben szeretem önt! — Nem is hiszem!

Felelős szerkeszte és kiadó felelősök: Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Kerecz Vilmos.

Lakváltoztatás.

Dr. BORBÉLY IMRE FOGORVOS rendelő helyiségeit f. hó 20-ától fogva, Dr. Szécsi Emil volt lakásába teszi át.

Nyilatkozat.

Van szerencsém a t. vevőközönség-et értesíteni, hogy gyártmányaim kizárólagos eladását Debreczen város és vi-dékére

Schmidt Soma

zongora raktáros ura ruháztam, ki is gyártmányaimból egy fokozottabb igényeket is kielégítő raktárt tartván, azon kellemes helyzetben van, hogy a külföldön is elismert

jő zongoráimat a legolcsóbb árban bocsájtja a t. vevőközönség rendelkezésére. Kelt Reichenberg 1889. május 8. Tisztelettel

Proksch A. zongora gyáros Reichenberg és Bécs.

Legnagyobb választék lakás berendezési cikkekben u. m.

Szőnyegek, függönyök, butorkelmék, ágy- és asztalterítők, paplanok és madráczok, viaszos butorvászon és parketek. L Y N O L E U M.

Indiai gyékények, cocos futó és lábtörők.

Alkalmi vétel folytán tetemesen le-szállított áron ajánlunk:

színes keresztcsikos keleti függönyöket, ágy és asztal terítőket.

Újdonságok: Axminster, Brüssel, Tapestry, Smyrna, Bagdad, Mekka, Emir, Daghestan, Sumak, Turkestan, Kyman szőnyegek, szövetek és függönyökben

Kunz József és Társánál

Debreczen, kisteaplom-bazar.

Jó, szép és olcsóságuknál fogva különös kedveltségnek örvendő Zsol-nay-féle

Rózsamáz

főzőedényeket és különlegességeket.

Legújabb találmánya, könnyen és biztosan kezelhető, önfeljesztő Szódavízgepeket minden nagyszámban; valódi Bern-dorfi, alpacca és chinaezüst

evőeszközöket és dísz tárgyakat.

Kertilámpákat és tükrözött kertigolyókat

nagy választék és olcsó árak mellett ajánl

KASZANYITZKY ENDRE,

üveg, porcellán, lámpa- és háztar-tási cikkek nagy raktára. Arjegyzékekkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Kardos László

Debreczenben, Czegléd-utca.

Ujküldemény érkezett

Nyári ezérna

ruha-szövetekben (Zephyr)

melyek belföldi és angol-gyártmányban a legzeleszerűbb és legszebb nőiruha kelmeiket szolgáltatják.

Áruk minőség szerint méterenként 26 kr. és 1 frt közt váltakozik

Különösen kiemelendő a színek tar-tóssága és szépsége, valamint a szövet ruganyossága és könnyedsége.

Első magyar

gyapjumasó és bizományi részvény-társaság.
Budapest, V., Kárpát-utca 9. szám.
Huszonegyedik forgalmi idényünk beállta alkalmával felkérjük a t. cz.

gyapjutermezők és gyapjukereskedőket

hogy szolgálatainkat minél kiterjedtebb mértékben vegyék igénybe. Intézetünkben gyálilag mosott gyapjuk, a mindenütt ismert kitűnő mosás és kezelés folytán előnyösen vásárolhatnak, s ezáltal képessé vágyunk a legmagasabb árak elérésére.

Elvállalunk mérsékelt feltételek mellett mindennemű zsrban nyirt, háton mosott és timárgyapjút gyárszerű mosás és bizományi eladásra. Kívánatra ugy háton mosott, valamint zsrban nyirt és timárgyapjút csak közvetlen eladás végett is elvállalunk bizományba.

A nálunk raktározott és biztosított gyapjukért raktáridőjét vagy biztosítás illetéket nem számítunk; mosás, ezélyjébi hozzánk kü dandó gyapjukhoz úres szákokat kölcsönilették számítása nélkül adunk és kívánatra előleget mérsékelt kamat mellett nyújtunk.

A sáidmenyeket pontosan kérjük czégükre:

Első magyar gyapjumasó és bizományi részvény-társaság
B U D A P E S T E N

intézoi. Minden Gyapju küldemény náluak szigoruan elkölönítve kezeletik s sorrendben gyorsan kerül mosásra. Eladás és a gyapju átadása után elszámolás és kész ki egyenlő, pontosan megküldtik. Felvi ágosítárok készsággel adatkak, és programmok kívánatra úermeutve szivesen küdetnek.

Első magyar gyapjumasó és bizományi részvény-társaság
A z i g a z g a t ó s á g.

Felvilágosítással és programma városi irodákban is szolgálunk Neugebauer Gyula urnál Budapest, VII., Dohány utca 1 szám.
(Utánnyomat nem díjaztatik.)

104.
433. szám.

ÁRJEGYZÉK.
az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek
KÖTELEZETTSÉRE NELKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. április 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megálapított s 1887. évi június 1 én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kil	15.60
B. Szinte középszerű		14.60
C. Királyliszt		14.30
1. Lángliszt		14.20
2. Montliszt		13.80
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		13.20
4. " 2-od rendű		12.80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		12.40
6. szinte 2-od " "		11.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső " "		10.60
8. " 2-od " "		10. —
8 1/2. Barna " 1-ső " "		9.40
8 3/4. " 2-od. á 70 klgr.		8.40
9. Lábliszt " á 70 klgr.		6.80
10. Veree liszt " á 50 klgr.		—
11. Finom korpa zsákkal 50 "		4. —
12. Durva korpa zsákkal á 50 kigr.		3.60

A finom és durva korpa árábó eddi engedélyezett 5%-től engedmény a fennmeltett egyezmény folytán szintén beszűntetett.

Debreczen, 1889. Május 5.

ELADÓ

előnyös feltételekkel
HATVAN-UTCZÁN a TELEGDI-TELEK,
— kiterjedése közel 1000 □ öl, a rajta levő nagykiterjedést emeletes magtárral egyébb épületekkel és
négy nyilasos ondódi tanyával.

Köszén-kátrányt
I gjobb minőségben
zsindey és deszkatetők
behuzására
mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá czulapok, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére, hordókban á 50 egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányu COAKSOT (pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett
a légszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.

FAIRBANKS MÉRLEGEK

az egész világon a legtekélyesebbnek elismert mérleg szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúllyal vannak ellátva. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük fogva az összes világhírlítasokon első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tőgedes mérlegek áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás költségei befoglaltatnak. Ga dasági gékek- és szákmérlegeink, v lamint marhamérgeink a legkedveltebb mérleg szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.
Czím: Osztr.-magy. Fairbanks társa gy mérleg és gépgyára John Sock vezérigazgató.

B U D A P E S T, Andrassy ut 23.

Arjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer.
DEBRECZENI képviselőség SESZTINA LAJOS urnál.

DEBRECZENI ASZTALOS-EGYLET
temetkezési intézete és sirkő raktára
Kenyér-piacz tér, Tisza-ház.

Bátorkodunk a n. é. közönség szives figyelmét a már 16 év óta fenálló, solid pontos kiszolgálás, továbbá jutányos-ság tekintetében általánosau elismert

temetkezési intézetünkre

felhívni s azt, valamint nagyválasztékú

SÍRKŐ-RAKTÁRUNKAT

előforduló esetben becses pártfogó-ukba ajánlani. Eddigi üzleti elveinket változatlanul fenntartván, azon hely zetben vagyunk hogy t. vevőink igényeit minden tekintetben kielégíthetjük s bármily szerény vagy diszes temetkezéseket a legjutányosabban eszközölhetünk.

Sirkő-raktárunkban készletben tartunk mindennemű, márvány, syenit, gránit stb. emlékköveket s azokat a legolcsóbb árban árusítjuk el. — Ugy szintén elvállaljuk azoknak felállítását, melyért csak saját kiadásainkat számítjuk fel. Szives pártfogásukat továbbra is kérve,

tisztelettel vagyunk
DEBRECZENI ASZTALOS-EGYLET
Kenyér-piacz tér, Tisza-ház.
Vidéki megbízások pontosan teljesítetnek.

Bittner's
CONFIFEREN-SPRIT

egy beteg vagy gyermek szobából sem szabadna hiányozni.

Egy fertőtlenítő szer az, mely az üde, hamisítatlan erdei azonos levegővel tölti be szobáinkat, egy nélkülözhetlen belézési szer gége és idegbajoknál, egy kitűnő szájviz nyak és torok bántalmak ellen.

A Bittner-féle Confiferen-Sprit csak is egyedül a készítőnél
BITTNER GYULÁNÁL
gyógyszerész Reichenauban, alsó Ausztriában kapható.

Egy palack Confiferen-Sprit ára 80 kr., 6 palack 4 frt, egy szétszóró készületté hozzá 40 kr., egy patent szétszóró készületté 1 frt 80 kr.

Óvakodjunk a hamisítástól

Mintán a Bittner-féle Confiferen-Sprit körülbelül 3500 laboratoriumban utánzóztatik, a t. közönség felkératik, hogy csak is Bittner-féle Confiferen-Spritet kérjen, s ha lehet egyenesen a feltalálóból (Julius Bittner, Apotheker in Reichenau, Niederösterreich) forduljon, ki 3 palackos szállítmányt már minden osztrák vagy magyar posta állomásra minden díj és portómentesen szállít. Debreczenben kapható minden gyógyszerárban.

Kwizda
Kornenburgi
állattáppera

lovak, szarvasmarhák- és juhoknak.

Sok évi próba szerint állattáplálóporunk bizonyult rendes kiszolgáltatással mellett étvágyhiányban, tejjavitásnak, segítelyezi az állatokat állhatatosságokban nedvesség ellen és elállítja azoknak hasbáncalmakat.

Ára kis skatulyával 35 kr.
" nagy skatulyával 70 kr.
Kapható:

DEBRECZENBEN: Dr. Rotshnek V. Emié és Glözl Nándor gyógyszerárban, valamint az összes magyarországi gyógyszerárakban. Csalások akadályozása miatt kéretik a n. é. közönség vételnél mindig Kwizda szereit Gichtfluid kérti, és arra ügyelni, hogy minden üveg egy vörös papírszelettel melyen aláírásom és védjegyem van, el legyen látva. Naponta utánvételi szétküldés Kwi z d a Ferencz János, osztr. cs. és k. román királyi állatszerek udvari szállító, központi gyógyszerára által Kornenburgban.

Telefon összeköttetés.

Géptulajdonosok figyelmébe

ajánljuk legjobb minőségű „Marlm“ aczélból hengerelt
aczél dobszineket
továbbá: 1-ső minőségű szinbőrű készített mindenféle
GÉPSZIJAKAT,
első minőségű hamisítatlan
GÉPOLAJAT

továbbá locomobil forcszövet, csőszorító gépeket, vízállást mutató üveget, gummikarikát, kerépelő furót, vízhatlan takaró ponyvát, emelő gépet (hévért), locomobil fecskendő és más, a gépek felszereléséhez szükségeseltető cikkeket a legjutányosabb árak mellett.

Ujjonnan berendezett gépműhelyükben mindennemű gépjavitás, vas- és sztergályos, vízvezetéki és kazán-kovács munkát szakszerűen és jutányosan teljesítünk.

Teljes tisztelettel
Bauer és Társa
gazdasági géposzaraok és gépműhelye Debreczenben.
Raktár Troda és műhely Nagy-Péter- utca 853. szám helyi vasut megállóhelye.

D Ó
 Telekekkel
TELEGI-TELEK,
 1000 □ öl, a rajta
 meletes magtárral
 tekekkel és
 dódí tanyával.

Átrányt

nőségben
 eszköztetők

ára
 óssága kétszerte
 lápok, melyek a
 esek s gazdasági
 é r e, hordókban
 sulytartalommal;
 nyu COAKSOT
 lakatosok részére
 lett

gazgatósága
 NBEN.

YLET

enálló, solid
 mert

re

KAT

en vagyunk
 erény vagy

enit, gránit
 intén elvál-
 fel.

YLET

sk.

S.

de

et

,,

utató

izhatlan

és más,

nyo-

as, vas-

nyosan

sa

zenben.

t

re.

Ugoosamegyei
Nagy-Tarnai fürdő

(a m. éjsz. k. vasut királyházi állomásától 1 1/2 órányira),
 melynek gyógyhatása hasonló a visk-várhegyi, gyertyánligeti
 (Kabolapolyána) és hársfalvai fürdőkhez.

május hó 19-ikén lesz megnyitva.

A gyenge étvágyu tüdő betegek, sápkórban és eszuban szenvedők, továbbá idegbajos nők által jól ismert üdítő hegyi levegő, itt leg-huzammentes völgyben élvezhető.

A térs terrassal ellátott nagy ebédlő és táncterem és egy külön álló szesz, egészséges szobákkal bíró, új épülettel megszaportított lakházak tiszta szobái a legmérsékeltbb áron, (50—60—80 kr, 1 ft) kaphatók.

A vendéglő kezelésére Molnár József urat nyertem meg, kit Szatmár-, Marmaros-, Ugoosamegye érdemes közönsége közül igen sokan mint mérsékelt áron kitűnő konyhát tartó vendéglőst ismernek.

Érmelléki és egyéb jó borok, finom szesz italok, savanyu vizek, kőbányai sör és csemege-árak kaphatók lesznek.

Posta: helyben. Távirat: Királyházán.
 Fürdő orvos dr. Némethy S., m. éjsz. k. vasut pályaorvosa, ki a fürdőt hetenkint látogatni fogja.

Levélbeli megkeresésre bővebb felvilágosítással szolgál és megrendelés esetén bérkocsikról gondoskodik

Thill J. bérlő,

fűszer, liszt, csemege, mag, vas, vázson, nóribergi árt és bürkereskedése Királyházán.

Magyar gőzeséplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezelőtt

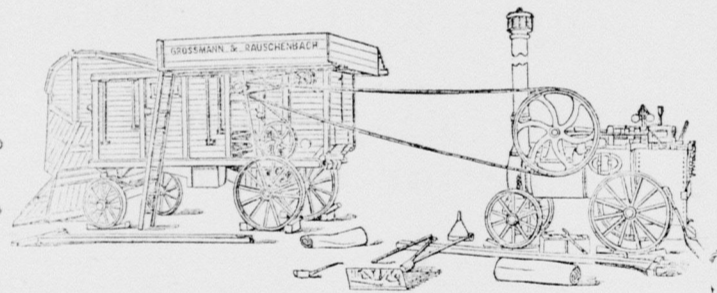
GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Gyár: Külső váci-út 7. BUDAPEST az osztr.-magy. államposp. indóházának megérk. kapu-jától 10 percznyi távolságra.

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzeséplőgépek
 legújabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jóállás.

3 1/2, 4 és (új) 6 lóerejű mozonyokhoz és mozonyokkal
 Szénfűtésnél kell 200—250 300—350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra a.
 Szalmafűtésnél kell 5—7 5—7 kéve szalma 100 kiscéplét kévéndél
 Csepelési képesség 5—7000 7—10000 középnyagságu kéve 14 óra alatt
 a magoknak legelőkeltebb kiscéplése, kitűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőlécezes gőzeséplőgépek vaskerettel
 0, 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalmafűtésű mozonyokhoz s mozonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezelőtt

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

Az általánosan ismert jó birnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzónak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra két nyelven saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a bupapesti iperkamaránál.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: csuzos szagattás, fagyás, fog- és fejfájálmak, szemgyengeség, benu-lásos k. zsugorok stb. ellen; de különösen a bedörzsölés-kenő-gyuró-gyógymódnál (massage) igen jó hatásúnak bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlató, a mennyiben a foga fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos a szer fejmosásra is, a hajdegek erősítésére, a fejkorpaépződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 1 frt, egy kisebb üveggel 50 kr.

Brázay Kálmán

Budapestben, V. kerület Múzeum-kö-ut 23. sz. Kapható Debreczenben Geréby Fülöp urnál.

Öreg és fiatal emberek

számára épen most jelent meg újabb kiadásban Med. tanácsos dr. Müller könyve

a megrongáut idegbajokról

s annak gyökeres gyógyításáról, melynek tanulmányozása ajánlatik.

Ára franko küldéssel borítékban 60 kr. levél bélyegekben.

Bent Eduárd, Braunschweig.

Uj-Tátrafüred

vízgyógyintézet, klimatikus és területi gyógyhely, moor fürdő, tüdőbetegek szanatóriuma, 1004 mtr tengerföletti magasságban.

A magas Tátrában a leggyönyörűbb nyári napok állottak be 18 fok meleg árnyékban. A fenyvesek illata s üde zöld vegetációja a legszebb nyári napokra emlékeztet. Azért is gyógykezelésre s klimatikus tartózkodásra az idő most felelte alkalmas.

Janius végéig tetemesen leszállított árák, a legjobb szobák napi ára 80 krtól 1 frt 15 krig, a teljes penzió (reggeli, ebéd, esteli) hetenkint 9 frt vagy 10 frt 50 kr., mérsékelt étlap árák.

Uj-Tátrafüred javulva van: idegbántalmaknál, neurasthenikus állapotoknál, vérszegénységnek, sápkórnak, skrofulának, Bazeder-féle kórnak, tüdő- és szívbántalmaknál s mindenütt ott, ahol üdülés és erősödés vétezik ozélba.

Kir. posta és távirahivatal a háztban.
 Dr. SZONTAGH MIKLÓS.

Brandt Rich. gyógyszerész

svájci labdaccai

10 év óta tanárok, gyakorló orvosok s a közönség által mint olcsó, kellemes, biztos, ártalmatlan házi- és gyógyszer alkalmazva s ajánlva. Kipróbálták:
 Dr. prof. Virchow R.,
 Berlin.

- v. Gielt, München (ft), Reclam, Lyce (ft), v. Nussbaum, München, Hertz, Amsterdam, v. Korczynski, Krako, Brandt, Kolozsvár.

- Dr. prof. v. Frerichs, Berlin (ft), v. Scanzoni, Würzburg, Witt C., Kopenhaga, Zdekauer, Sz. Pétervár, Soederstádt, Kasan, Lambl, Varsó, Forster, Birmingham.

az altest szerveinek bajaiban, máj- és aranyeres betegségekben, rendetlen székelésnél, makacs székrekedésben s az ebből eredő bajokban, mint: Fejfájás, szédülés, mellszorulás, nehéz légzés, étványhiány stb. Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, melyek mindenkor használnak s az erős, maró hatású savaknál, keserűvizknél, cseppknél, mixturáknál stb. többre becsülnők.

Kellő óvatkodás végett a vevő közönséget még különösen arra figyelmeztetjük, hogy a forgalomban, esalódságig hasonló csomagolású svájci labdaccai is vannak. A vevőknek a dobozt körülő használati utasítást leolvasni, mindig meg kell nézni, hogy a doboz címlapja a fentebbi leírásommal egy fehére keresztet visel, melyben Brandt Rich. névátírását tüntetse elő. Még arra is különösen figyelmeztetünk mindenkit, hogy Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, melyek a gyógyszerüzletekben kaphatók, csak 70 kros dobozokban (kisebkek nincsenek) árulhatnak el.

MINDEN DOHANYTOZSÉBEN
 A LEGJOBB Szivarka Papir A VALÓDI
LE HOUBLON
 Francia Gyártmány
 CAWLEY & HENRY cégtől
 PÁRISZBAN
 UTÁNZTÓT MINDENKI ÖVATIK!

Arany érem Pécs 1885.
 Fél század óta kiünőnek elismerve
 Dr. Sihaluzski-féle

Arckemőcs és mosdóvíz

Ezen készítmények ajánló levelét, azoknak fél század óta mindenütt elérhető világhírök és bámulatos hatásuk képezi. Legbámulatosabb sikerrel használtatnak bibircs, szepölő és májfoltok, forrószág vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen.

Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr.
 Egy nagy üveg mosdóvíz 1 ft, egy kis üveg 50 kr.

Joliessante-Puder

(fehér, rózsá vagy sárgás).

Kiváló finomsága miatt legjobban ajánlató; az arcbőrnek kellemes szint ad és láthatatlannul tapad.
 Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Joliessante-Fogpor

egészséges fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bizádság megóvására kitűnő, a foghúsa leg-jótkonyabb hatású.

Joliessante-Créme

bőrfinomító és szépítő szer.
 Kitűnő hatású a bőr finomítás s szépsége előmozdítására, pattanások, kiütések elűzésére.
 Egy üveg ára 1 frt 55 kr.
 Kapható
MOLNAR LIPÓT
 gyógyszerésznél mint készítőnél Kassán.
DEBRECZENBEN Dr. ROTHSCHEK V. EMIL
 gyógytárában.
 (Telefon bálózat 5-ik szám.)

A konyári

Sóstó-fürdő

f. évben Május 1-én

megnyitattik,

az idény tart

szeptember hó végéig.

Salzburg-parschi

Vízgyógyintézet

a Gaisberg aljában, a várostól 15 percznyi távolságban, pompás alpesi panoráma, vízgyógyászat, massaze, elkövéredés elleni és lábadozóknak alkalmas, villamos fürdők, svéd gyógytornászat, tornászatall és uszómederrel. Teljes ellátás naponként 2 frt. Prospectusokkal szolgál Dr. BREYER.

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb szemlélyiségek által bebizonyult tény, hogy a

„Les dernières Cartonches“

cigaretta-papir, Braunstein Freres gyárából.
 (Páris, 65. Boulevard Exelmans.)
 a legkönnyebb és legkitűnőbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelemzésnek alávetettek, ugy Dr. Pohl, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a bupapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygieniai-tanár által a prágai német egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelemzések mindenkor azon eredményt adták, hogy a BRAUNSTEIN FRERES cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etikettje mellékelt rajzhoz hasonló és BRAUNSTEIN FRERES céget visel. Ezen cég cigarettapapirjánál minden csomag tannyi lapot tartalmaz, a mennyi az etikettjén fejegyezve van.

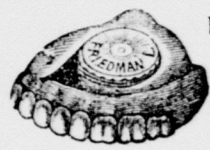
A gyár
 cég alatt Bécsben, I. k. Schottenring 25. sz.
 reklámt tart cigarettapapirjai és cigaretták, lüvelyei elárúsítására.

Braunstein Freres

Az összes orvostudományok tuora

Dr. Tihanyi Sándor

kezel mindennemű
száj és fogbajokat,

odvas fogakat

fájdalom nélkül (érzékenyítés által) távoli
el; fogakat tölteni porcellán, ezüst-, arany
nyal, a egy állandóan alkalmazott (ameriká
ban képzett) fogtechnikus segítségével a leg-
ezélszerűbb

műfog betéteket eszközöli.

Rendelő órák reggel 8-9-ig,
délután 2-5-ig.

Bérbeadó.

A sámsoni határban egy
300 katást, holdas

földbirtok bérbeadó.

Ertekezhetni csapó-utcán 359. sz
háznál.

FODOR MIHÁLY UTÓDAI

butorgyárak Budapestén.

Főüzlet

BUDAPEST, V. NÁDOR-
UTCZA 12. Sz.

Alapított 1851-ben.

Gyártelep:

BUDAPEST, V. ZOLTÁN-
UTCZA 11. Sz.

Fióközlet:

BUDAPEST, VI. ker.,
ANDRÁSSY-UT 9.

Azon óhajunk által vezéreltetve a mélyen tisztelt közönség igényeit minden
tekintetben kielégíteni,

asztalos és kárpitos műhelyeinket

tetemesen nagyítottuk a modern technika segéd szerével elláttuk és ezáltal versenyké-
pességünket minden irányban emeltük. Butortelepeink kész

asztalos-, kárpitos- és díszítő munkák
dus választékából álló

kiállítás

képeznek, melynek megtekintésére mindenkit tisztelettel meghívunk. Építve ezéjük
égi jó hírére és tekintettel

mérsékelt, jutányos árainkra

ajánljuk magunkat a n. é. közönségnek egész menyasszonyi kelengyék, teljes lakásberende-
zések, szállók, fürdők, iskolák stb. felkészítésére a leg egyszerűbbektől a legfinomabbakig
és biztosítjuk a n. é. közönséget a legszolidabb és izlésteljesebb kivitelről.

Mély tisztelettel

FODOR MIHÁLY UTÓDAI

butorgyárosok.

Hazánk legkitünőbb savanyuvize a

MOHAI

STEFANIA

forrás

Tiszta, igen szénsavdus, kellemes ízű és olcsó.

Borral vegyítve a pezsgőhöz hasonló italt
szolgáltató.

Elismert kiváló gyógyhatással bír a légzési-, emésztési- és vizelet-
vezeték hurutos bántalmainál, a gyermekek görvél- és angol körjénél.

KAPHATÓ:

Csanak József és Szabó Zsigmondnál.

Korona forrás legtisztább és legcsoőbb égványos savanyuviz raktára Debrecen és vidékére

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep áru csarnoka

ajánl legjobb minőségű szepességi főzélékeket,
boszniai szilvát, szilva ízű pergetett és keretmázat

különféle friss minőségű

sajtokat liptói-turót.

Magyarádi, ménesi, szegszárdi, egri (bikavér) sashegyi,
szomorodni.

tokaji asszu gyógy borokat,

csira képességükért keuesség mellett
gazdasági és konyha kerti magvakat;

különösen pedig

oberndorfi takarmányrépa magot,
francia és magyar luczernát

legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitel-
szövetkezet debreczeni fióktelep
áru csarnoka. Nagyvárad-utca, megye-
ház mellett.

Korona forrás legtisztább és legcsoőbb égványos savanyuviz raktára Debrecen és vidékére

GYÖRI IGNÁCZ

Debrecen, főtér, a „BIKA”
szállodával szemben.

Ajánl nagyválasztékban és jutányos árak mellet

Női férfi és gyermek fehérneműeket,
vászon asztal terítők, kávés és (desszert)
esemege garniturok, asztalfutó, közép-
védők, tálcza, kendők és dísz-
törliők készen, kezdve és előjegyezve,
nagy raktár a legjobb minőségű
kötő, himző és horgoló pamutok,
selymek és mindennemű rö-
vidárak és szabó kel-
lékekben.

Menyasszonyi

KOSZORÚK

és
FÁTYOLOK.

Napernyők és legyezők feltűnő olcsó árak mellett.

Mindenféle asványvizek raktára.

GYÖRI IGNÁCZ

Debrecen, főtér, a „BIKA”
szállodával szemben.

Legnagyobb áruk kiviteli háza

J. & S. Kessler, Brünn,

Ferdinánd-utca 7. szám. 1

Küld ingyen és bérmentve minta- és árjegyzéket.

Poszto áru gyári raktár.

Nyári Cammgam öltöny-sző-
vetek, legújabb minták, egy maradék 6
és fél méter egy teljes férföltönyre 3 ft.

A mennyire a készlet terjed!

Brünni posztómaradékok 3.10 méter 1
teljes férfi-öltöny 3.75 ft.

Női divatcikkek
kockás és csikos divatszövetek 60 cm.
széles salfrok és gyermek ruhákra 10
méter 2.50.

Joupon háromszövesű szövet min-
den színben. I-rendű 3 ft 50 II. rendű
2 ft 80 kr.

!!! Alkalmi bevásárlás !!!
Jó mosó francia Zephir 75 cm. széles
remek mintákban. 10 mét. csak most 3.50.

Brocat és Jaquard divat szövetek 60 cm.
széles minden gondolható színben 10
méter 3.50 ft.

Doris legújabb kockás szövet tisz-
ta gyapju 10 méter azelőtt 10 ft. most
csak 6.50 ft

Nervy 70 cm. széles szép csikokban é-
legdivatosabb színekben 10 mét. 4.50 ft
Cachmir dufla széles fekete és színes
10 méter 4 ft.

Pamut atlaso dufla széles és színes
10 méter 6 ft 50 kr.

Kékfestő creton 10 méter 2 ft 50 kr.
Nyári Jersey kabát e gáns testhez
álló simán 2.50, domborított 3 ft.

Vászon és szövő
egy vég - 29 róf.

Egy vég házi vászon jó minőségű
4. 4.20 ft, 5. 5.50 ft.

Egy vég King szövés legjobb és leg-
nehezebb minőség tartósabb mint tiszta
vászon 4. 5.80 ft, 5. 7.50 ft.

Egy vég oxford és Zephir legújabb
mintákban. II. 4.50 ft, I. 6.50 ft.

Női fehérnemű 6 drb női ing jó vászonzól
csakokkal 3.25 ft, stikkeléssel 5 ft.

3 drb hálókötés finom sifonból és finom
stikkeléssel I. 4 ft, II. 1.80 ft.

Szétküldés csakis utánvétellel. Nem tetsző áruk visszavételnek

88888888

Debrecen, 1889. Nyomatott a „Debreceni Ellenőr”, könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház

Mindenféle asványvizek raktára.

